

Clubkadercoaching

Community of practice 2020-2021
Tweede tranche proeftuinen

Inhoud

1. Introductie community of practice	3
2. Learnings community of practice	4
3. Partnergroep	6
4. Sportbonden	7
5. Aanbevelingen	8

1. Introductie community of practice

Van december 2020 tot en met december 2021 deden tien gemeentes en provinciale sportorganisaties mee aan de tweede tranche proeftuinen clubkadercoaching. Tijdens deze community of practice zijn zij aan de slag zijn gegaan met de inzet van clubkadercoaches op sportverenigingen. De deelnemende partijen waren:

- Sport Expertise Centrum Oss
- SRO Amersfoort
- Rotterdam Sportsupport
- Sportservice Doetinchem
- Sportservice Zwolle
- Sportbedrijf Nijmegen
- Sportservice Noord-Brabant / Vught
- Sport Fryslan
- Sportsupport Kennemerland
- Sportief Besteed groep

Deze partijen doorliepen de vijf fasen van het clubkadercoaching traject:

- 1 Voorfase
- 2 Opstartfase
- 3 Uitvoeringsfase
- 4 Overdrachtsfase
- 5 Nazorgfase

Doelstellingen

De aanleiding voor deze tweede tranche proeftuinen clubkadercoaching was het succes van de eerste tranche in 2019. Voortbordurend op de learnings en aanbevelingen vanuit de eerste tranche proeftuinen waren de doelen van de tweede tranche proeftuinen in 2021:

- Creëren van urgentie & olievlek
- Leren over borging & financiering
- Leren over competenties & beroepsperspectief

2. Learnings community of practice

Tijdens deze community of practice zijn learnings opgehaald vanuit de praktijk door middel van gesprekken met de gemeentelijke coördinatoren van clubkadercoaches en clubkadercoaches zelf.

1 Urgentie & olievlek

Urgentie

Het is voor een clubkadercoach moeilijker om minder sterke (vaak kleine) verenigingen te ondersteunen. Deze clubs hebben hun basis minder goed op orde, omdat er veelal minder structuur is en minder ruimte voor een clubkadercoach om zijn werk te doen. Dit is een belangrijke voorwaarde voor clubs om clubkadercoaching goed in te zetten. Een clubkadercoach kan een vereniging beter helpen wanneer er vraaggericht wordt gewerkt. Immers, wanneer een vereniging een hulpvraag heeft, zijn ze er vaak ook klaar voor/staan ze er voor open om geholpen te worden.

Olievlek

Community-vorming op lokaal of regionaal niveau zorgt ervoor dat de verspreiding van clubkadercoaching en aansluiting van omliggende gemeenten gemakkelijker wordt. Ook het uitwisselen van clubkadercoaches wordt makkelijker, waardoor verenigingen ook een keer iemand anders dan het bekende gezicht zien. Dit kan een positieve uitwerking hebben. De rol van coördinator is belangrijk om clubkadercoaching onder de aandacht te blijven brengen bij sportclubs, buurtsportcoaches en lokale verenigingsondersteuners en beleidsambtenaren sport.

Door binnen de community of practice als coördinatoren bij elkaar te komen worden zij extra getriggerd om aan de slag te gaan met het verspreiden van de olievlek. Stagiairs inzetten om de olievlek te verspreiden.

2 Borging & financiering

Borging

Voor een goede borging van clubkadercoaching zou het helpen als medewerkers in de sport elkaar nog beter weten te vinden. Sportbonden en lokale sportorganisaties moeten elkaar nog beter op de hoogte houden en aanvullen om structurele trainersbegeleiding op gang te houden. Dit blijkt uit een aantal successen waarbij dit goed is gelukt, bijvoorbeeld bij de KNVB, deze sportbond heeft veel verenigingsadviseurs per regio.

Clubkadercoaches staan na korte tijd al middenin de vereniging en krijgen ook andere vraagstukken boven tafel dan bijvoorbeeld algemene verenigingsondersteuners en buurtsportcoaches. Door clubkadercoaching kan een vereniging dus ook op andere vlakken worden ondersteund.

Wanneer een club met clubkadercoaching aan de slag gaat is het essentieel op tijd te starten met het borgen van de trainersbegeleiding die samen met de clubkadercoach wordt opgezet.. Direct bij de start iemand zoeken die de borging binnen de club op zich gaat nemen en deze persoon al mee laten lopen scheelt uiteindelijk veel tijd. Wanneer de clubkadercoach weggaat bij de vereniging helpt het als er een echt overdrachtsmoment is waardoor de verantwoordelijkheid echt wordt overgedragen.

Ook binnen de organisatie zelf is borging belangrijk, zowel bij de coördinator als de professional die de rol van clubkadercoach overneemt. Het is goed om te kijken of die rol past binnen de werklust van die persoon. Ook wanneer meerdere organisaties gezamenlijk clubkadercoaches gaan inzetten zijn afspraken over goede borging belangrijk, zodat het niet een eenmalige impuls of project is. Zowel bij coördinatoren als clubkadercoaches is er dan ook de behoefte om op regionaal gebied bij elkaar te komen. Dit om o.a. ervaringen uit te wisselen, elkaar te helpen en documenten te delen.

Financiering

Wanneer verenigingen de clubkadercoach (deels) zelf financieren is de motivatie om met clubkadercoaching aan de slag te gaan groter. De werkgever van de clubkadercoach (vaak de gemeente of een sportservicebureau) kan hulp bieden bij het opstellen van de begroting van de vereniging en om clubkadercoaching daarop een plek te geven.

3 Beroepsperspectief & competenties

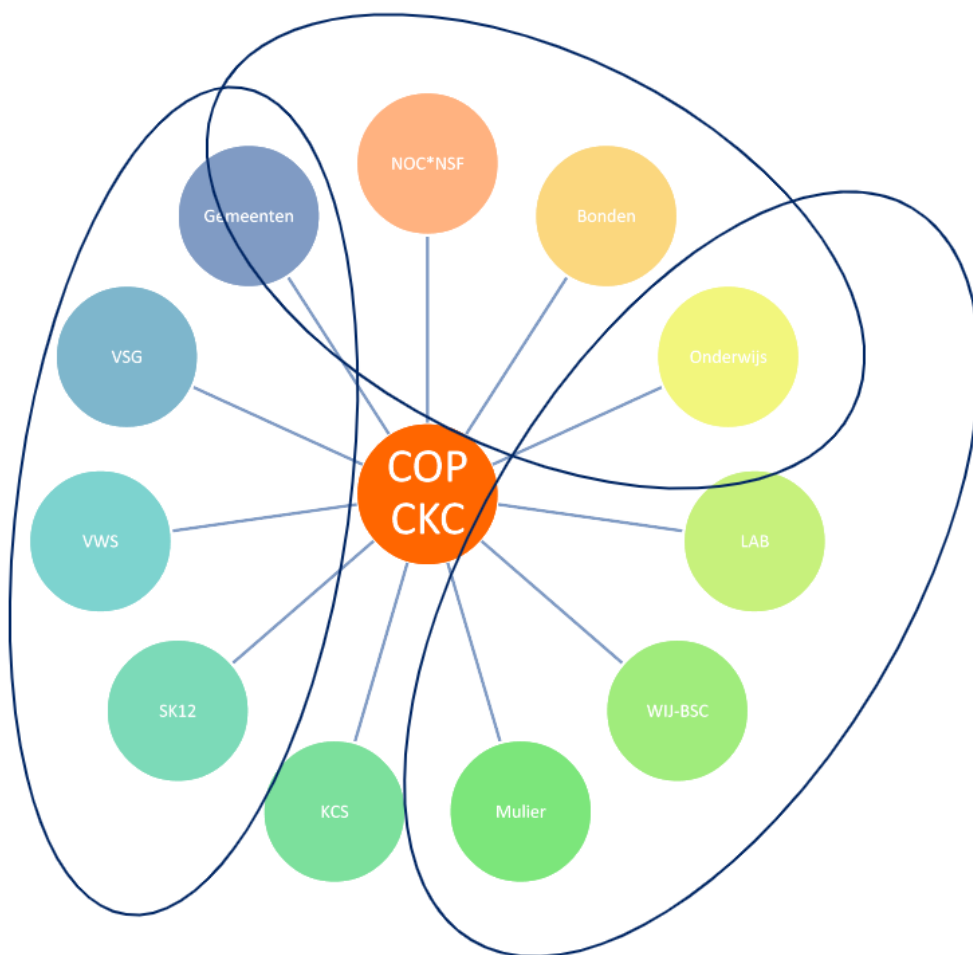
Tijdens de tweede tranche proeftuinen zijn een aantal competenties naar voren gekomen die, veelal aanvullend op de reeds beschreven competenties, van belang zijn voor een clubkadercoach, namelijk:

- Een clubkadercoach moet in korte tijd een relatie kunnen opbouwen met mensen. Dit is een belangrijke competentie omdat er niet veel tijd is binnen een vereniging. De contactmomenten en de tijd zijn niet oneindig.
- Presenteren en het kunnen motiveren van de mensen binnen de sportclub (zowel trainers, als ouders).

Er is behoefte aan bijscholing voor clubkadercoaches, bijvoorbeeld 1 keer per jaar. Ontmoeten, ervaringen uitwisselen en van elkaar leren tijdens intervisie is ook een wens van vele lokale sportorganisaties.

3. Partnergroep

Sinds de start van de tweede tranche proeftuinen is er een clubkadercoaching partnergroep opgericht met daarin o.a. het ministerie van VWS, de VSG, NOC*NSF, sportbonden, Sportkracht12, Windesheim en gemeentelijke organisaties. Zie figuur 1 voor het volledige overzicht. Het doel van deze partnergroep is om te kunnen sparren over strategische keuzes, elkaar te inspireren en kennis over te dragen en samen clubkadercoaching een podium te bieden door middel van communicatie en het netwerk.

Figuur 1 - Organisaties uit de partnergroep in drie categorieën (georganiseerde sport, overheid en kennisinstellingen)

Learnings partnergroep

Alle partners hebben via interviews hun input gegeven over de toekomst van clubkadercoaching. Om clubkadercoach in de nabije toekomst nog beter in te zetten adviseren zij om een aantal zaken strakker neer te zetten:

- Het concept clubkadercoach (onder andere de formule, kwaliteit, duur/intensiteit, maar ook varianten bij toepassing in de praktijk) is nu afhankelijk van het soort club)
- Financieringsmodellen
- Randvoorwaarden bij instap: waar moet de club aan voldoen?
- Zicht op duurzaamheid (monitoring) na vertrek clubkadercoach
- Meervoudige 'invulopties' voor functie clubkadercoach (meer dan uitsluitend de buurtsportcoach)
- Voor- en nadelen clubkadercoach inbedden in verenigingsondersteuning met andere thema's
- Uitwerken belang clubkadercoach voor gemeente (hand-out)

Als taken voor het team clubkadercoach zien zij voor de toekomst een aantal belangrijke pijlers, namelijk:

- Het verder verspreiden van de olievlek. Bij gemeenten, maar ook bij bonden door ze te informeren over de verschillende manieren waarop een clubkadercoach kan worden gefinancierd, te zorgen voor borging in beleiden het aantrekkelijk maken van de rollen die zij kunnen spelen
- Nazorg faciliteren voor sportclubs, monitoring en community
- Maken van een opleidingsplan
- Pakket voor de vereniging (voorwaarden, duur, opbrengst)
- Pakket voor de verenigingsondersteuner (stappenplan, kwaliteitskader, praktische informatie)

4. Sportbonden

Naast dat er een aantal sportbonden onderdeel waren van de partnergroep is er in 2021 een werkconferentie georganiseerd om sportbonden te informeren en inspireren op het gebied van clubkadercoaching. Tijdens de werkconferentie is er gesproken over data en cijfers, maar vooral kwamen er sportbonden aan het woord om ervaringen te delen, te laten zien wat clubkadercoaching kan betekenen en hoe clubkadercoaching door de bond kan worden ingezet kan. Naar aanleiding van deze werkconferentie is aan de aanwezige sportbonden gevraagd over welke onderwerpen zij meer informatie zouden willen hebben. De volgende onderwerpen kwamen hierin naar voren:

- Van reactief naar proactief bondsbeleid
- Co-financiering

- Sportgeneriek vs. Sportspecifiek
- Samenwerking met gemeenten
- Plek voor clubkadercoaching binnen verenigingsondersteuning

5. Aanbevelingen

Op basis van de opgehaalde learnings kunnen we tot een aantal aanbevelingen komen.

Community

Er is behoefte om samen te komen, ervaringen uit te wisselen en elkaar te inspireren. Dit op verschillende niveaus:

- Regionaal (lokale sportorganisaties) – coördinatoren/beleidsmedewerkers
- Clubkadercoaches
- Sportbonden & lokale sportorganisaties

Informatievoorziening

Voor verschillende groepen is er behoefte aan complete en overzichtelijke informatiepakketten, op een eenvoudig te benaderen online locatie, met daarin onder andere:

- Clubkadercoaches
  - ☐ Informatie voor verenigingen
  - ☐ Tools om in te zetten
  - ☐ Stappenplan proces
- Verenigingen
  - ☐ Informatie
  - ☐ Stappenplannen
- Organisaties (lokale sportorganisaties/gemeenten/sportbonden)
  - ☐ Financieringsmodellen
  - ☐ Competenties clubkadercoaches
  - ☐ Rolbeschrijving coördinator
  - ☐ Good practices clubkadercoaching
  - ☐ Hand out – inzetten van clubkadercoaching

Onderzoek

In de afgelopen jaren is er al veel geleerd op het gebied van clubkadercoaching. Er zijn veel learnings opgedaan en al enorm veel lokale sportorganisaties zijn aan de slag met clubkadercoaching. Zij kunnen al best goed uit de voeten met clubkadercoaching en hebben al veel aan de informatie en mogelijkheden die er nu zijn. In het sportlandschap zijn sportbonden een belangrijke partner aangezien zij hard werken aan het versterken van verenigingen.

Sportbonden kunnen nog veel meer en beter aan de slag met het inzetten van clubkadercoaching. Wat de mogelijkheden zijn voor sportbonden, hoe zij om kunnen gaan met financiering en samen kunnen werken met lokale organisaties zal moeten worden onderzocht. Aanbevolen wordt dan ook om een pilot te gaan draaien gericht op sportbonden en te onderzoeken wat geschikte modellen en varianten zijn waardoor ook zij clubkadercoaching op een goede manier kunnen inzetten. Op deze manier zal de olievlek van clubkadercoaching zich nog verder verspreiden.

Daarnaast is er behoefte aan een onderzoek op het vlak van borging. Vragen die daarbij centraal staan: Hoe is het gelukt bij verenigingen uit de eerste proeftuinen om clubkadercoaching te borgen? en Wat is er na een aantal jaar voor een effect?

Tot slot...

Heb je vragen over dit document? Mail naar clubkadercoach@nocnsf.nl